

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

04074. Київ, Вишгородська, 19

Тел. 430-02-60, 430-43-90

e-mail: nenc@nenc.gov.ua

«09» червня 2026 р

№198

Директорам закладів загальної
середньої освіти
Директорам закладів позашкільної
освіти

Про рекомендації щодо
організації освітнього процесу

Шановні колеги!

З метою належної організації освітнього процесу у 2026/2027 навчальному році Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України, як державний заклад позашкільної освіти, що здійснює координаційно-методичний супровід закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку, надсилає Рекомендації щодо організації освітньої діяльності в закладах позашкільної освіти.

Просимо довести ці рекомендації до відома керівників закладів позашкільної та загальної середньої освіти, які здійснюють або планують здійснювати освітню діяльність з позашкільної та позакласної освіти еколого-біологічного та агрономічного напрямку.

Додаток №1
Додаток №2

З повагою,

Директор

Володимир ВЕРБИЦЬКИЙ

Рекомендації щодо організації освітньої діяльності в новому 2026\2027 навчальному році

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України до нового 2026\2027 навчального року презентує **Інформаційну Платформу «Врятуй життя»**.

«Врятуй життя» — це сучасний освітньо-виховний простір, спрямований на підготовку здобувачів позашкільної освіти до безпечної поведінки під час надзвичайних ситуацій, формування навичок домедичної допомоги, психологічної стійкості, відповідального ставлення до власного здоров'я та життя інших людей, а також до навколишнього середовища.

В умовах воєнного стану в Україні система профільної еколого-біологічної позашкільної освіти виконує не лише освітню, а й важливу безпекову, виховну та соціальну місію. Сучасний заклад позашкільної освіти має забезпечувати формування у здобувачів освіти не тільки предметних знань, а й життєво необхідних компетентностей, які допомагають зберегти життя, здоров'я та психологічне благополуччя в умовах постійних викликів і ризиків.

Саме тому впровадження платформи «Врятуй життя» набуває особливої актуальності в новому навчальному році.

Важливою складовою платформи є **екологічна та природоохоронна освіта**. Війна завдає значної шкоди природним екосистемам України, впливає на стан довкілля, якість природних ресурсів та здоров'я населення. Тому формування екологічної свідомості, розуміння взаємозв'язку між станом навколишнього середовища та якістю життя людини стає одним із пріоритетних завдань освітнього процесу. Через дослідницьку діяльність, природоохоронні проєкти та громадські ініціативи здобувачі освіти усвідомлюють особисту відповідальність за збереження природи як основи життя і добробуту суспільства.

Платформа «Врятуй життя» створює умови для інтеграції навчальної, виховної та практичної діяльності, забезпечуючи формування ключових компетентностей Нової української школи: громадянської, соціальної, здоров'язбережувальної, екологічної та підприємницької. Вона сприяє вихованню особистості, здатної діяти в умовах невизначеності, приймати відповідальні рішення, допомагати іншим та брати активну участь у житті громади.

Особлива роль у реалізації ідеї платформи належить педагогам. Сучасний педагог виступає не лише джерелом знань, а й наставником, фасилітатором, координатором безпечного освітнього середовища та провідником цінностей життя, взаємодопомоги і відповідального ставлення до природи. Ефективність цієї роботи значною мірою залежить від рівня професійної підготовки педагогічних працівників та їхньої готовності впроваджувати сучасні методики навчання і виховання.

Реалізація ідеї платформи «Врятуй життя» передбачає створення цілісної системи освітніх, виховних, просвітницьких і практико-орієнтованих заходів для учнівської молоді та педагогічних працівників.

Модель Інформаційної Платформи «Врятуй життя»

ПЛАТФОРМА «ВРЯТУЙ ЖИТТЯ»

Освіта, що формує особистість,
яка рятує життя, захищає природу
і будує майбутнє

ШЛЯХ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

ОСВІТА – ЗНАННЯ – КОМПЕТЕНТНОСТІ – ДІЯ – ЦІННОСТІ – ОСОБИСТІТЬ – СЛУЖІННЯ СУСПІЛЬСТВУ І ПРИРОДІ

Головна формула платформи:

Освіта → Знання → Компетентності → Дія → Цінності → Особистість → Служіння суспільству та природі

Тобто «**Пізнай. Збережи. Врятуй. Примнож**», що включає чотири взаємопов'язані блоки:

- **Пізнай життя** (наука, дослідження, біологія, природничі науки);
- **Збережи життя** (екологія, здоров'я, сталий розвиток);
- **Врятуй життя** (безпека, домедична допомога, психологічна стійкість);
- **Примнож життя** (лідерство, волонтерство, громадянська активність, професійне самовизначення).

У цьому контексті важливу місію виконує НЕНЦ, який забезпечує науково-методичний супровід, підвищення кваліфікації педагогів, поширення інноваційних освітніх практик, розвиток екологічної та безпекової компетентності педагогічної спільноти. **НЕНЦ виступає платформою професійного розвитку, об'єднуючи педагогів навколо спільної мети — виховання покоління українців, здатних берегти життя, захищати природу та відповідально будувати майбутнє держави.**

Як національний координаційний, методичний та освітній центр еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти, НЕНЦ забезпечує організаційний і науково-методичний супровід платформи, створює умови для професійного розвитку педагогів та формування життєзберезувальних компетентностей у здобувачів освіти.

У межах платформи «Врятуй життя» НЕНЦ пропонує комплекс заходів для учнівської молоді:

- різноманітні всеукраїнські очно-заочні конкурси;
- практикуми з домедичної допомоги та безпечної поведінки;
- використання природних об'єктів як освітніх лабораторій шляхом залучення учнів до польових досліджень, моніторингу стану довкілля та вивчення біорізноманіття через проєктну природоохоронну діяльність, екологічні експедиції, практикуми, екологічні стежки;
- науково-дослідницькі проєкти з вивчення впливу довкілля на здоров'я людини. З Інститутом гідробіології НАН України започаткований науково-освітній проєкт «Вчителі та учні досліджують явище цвітіння водойм в Україні»; Національним ботанічним садом імені М.М. Гришка НАН України проведення Всеукраїнського конкурсу проєктів озеленення «Культура домівки»;
- молодіжні форуми та лідерські школи: розвиток дитячого екологічного руху: Всеукраїнська дитяча спілка «Дитячий екологічний парламент» (ДЕП); розгортання європейського екологічного руху учнівської молоді «Екорейнджери»; кібер-рух для підлітків «Future» («Майбутнє»);
- волонтерські та соціальні ініціативи допомоги громадам: проєкт «Чек-лист: Реальна реабілітація в природі НЕНЦ»; «Проєкт освітньої безбар'єрності Національного еколого-натуралістичного центру

- учнівської молоді МОН України «НЕНЦ – МІСЦЕ СИЛИ»; проєкт «Педагогіка партнерства «Краще разом»; «Культурний паспорт»; робота із різними маломобільними групами щодо надання можливості повноцінного, безбар'єрного доступу до позашкільної освіти — волонтерський проєкт «Діти мрій» тощо;
- освітні квести та симуляційні ігри з безпеки життєдіяльності. Всеукраїнська дитячо-юнацька еколого-патріотична гра «Паросток» (<https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2026/02/2026-02-44.pdf>);
  - літні профільні зміни на базі Всеукраїнського профільного табору «Юннат»;
  - впровадження сучасних освітніх технологій, цифрових інструментів, елементів STEM- та STEAM-освіти для підвищення якості біологічної підготовки учнів;
  - співпраця із закладами вищої освіти, науковими установами, природоохоронними організаціями та роботодавцями для створення умов професійного самовизначення учнівської молоді: Всеукраїнський проєкт «Е-сфера наукових ідей учнівських проєктів» (за підтримки закладів вищої освіти). Інформація за посиланням <https://nenc.gov.ua/sfera/>. Спільно із Національним університетом біоресурсів і природокористування України:
    - Всеукраїнський конкурс учнівської молоді «Атланти бізнесу» (учнівських бізнес-проєктів);
    - Стартап учнівського підприємництва у тваринництві та рибному господарстві;
    - Всеукраїнські природоохоронні студії учнівської молоді;
    - Учнівська академія ветеринарної медицини.
  - використання можливості громадянської науки для залучення здобувачів освіти до реальних досліджень та збору наукових даних: ЄДИНИЙ ОНЛАЙН-РЕСУРС «Платформа «Учнівський моніторинг стану біорізноманіття» (посилання https://nenc.gov.ua/?page_id=61688);
  - цифрова екоосвіта: інформування молоді про довкілля через YouTube-контент. Постійне наповнення «ЕкоYouTube-канал» НЕНЦ (на якому розміщений якісний контент з біології, екології, хімії, агрономії. Цей канал нараховує 11,6 тис. підписників; розміщено 6,7 тис. відео освітніх матеріалів еколого-природничого змісту) https://www.youtube.com/@youtube_nenc; інформаційні проєкти: «Екологічний новинар», вісник «ЕКОНАБАТ», «Аудіо-екокіта»; екологія в смартфоні для молоді: створення сучасного мобільного додатку — «Power of EcoBubble» («Сила ЕкоБульбашки»). За сприяння «The Elfenworks Foundation» розробка чат-бота «ЕкоБульбашка» - @EcoBubbleBot;
  - профорієнтаційна складова біологічної освіти через ознайомлення учнів із сучасними професіями у сферах біології, медицини, екології, агробіології та біотехнологій. Організація роботи різнопрофільних

творчих учнівських об'єднань на базі закладів позашкільної та загальної середньої освіти, розширення доступу здобувачів до профільної позашкільної освіти шляхом розвитку мережі закладів позашкільної освіти (організація роботи НЕНЦ за кордоном, проекти для закладів загальної середньої освіти м. Києва: «Школа в природі» та «Зелений клас»);

- участь у міжнародних програмах: Міжнародна науково-освітня програма GLOBE (Global Learning and Observations to Benefit the Environment); Міжнародний конкурс INFOMATRIX; Міжнародна екологічна олімпіада наукових проектів з охорони довкілля «DreamECO»; Міжнародний конкурс еколого-валеологічної спрямованості на тему «Шлях до мрії».

Педагогам рекомендується використовувати практико-орієнтовані форми роботи, волонтерські та соціальні проекти, тренінги, тематичні акції та зустрічі з медичними працівниками, рятувальниками, військовими медиками, які сприяють формуванню в учнів ціннісного ставлення до життя, готовності діяти в інтересах суспільства та допомагати людям у складних життєвих обставинах.

Особливе місце в роботі інформаційної платформи посідає виховний аспект. Через практичну діяльність, соціальні проекти, волонтерські акції та громадські ініціативи здобувачі освіти розвивають почуття відповідальності, небайдужості, милосердя, взаємодопомоги та громадянської свідомості. Платформа сприяє вихованню особистості, яка усвідомлює цінність людського життя, поважає гідність людини та готова діяти на благо суспільства.

Для педагогічних працівників НЕНЦ забезпечує систему безперервного професійного розвитку через:

- курси підвищення кваліфікації, кваліфікаційні наради, стажування; онлайн-інтенсиви;
- Всеукраїнську педагогічну студію «Врятуй життя»;
- серію вебінарів «Сучасні практики формування життєзберезувальних компетентностей»;
- тренінг «Поруч із собою»;
- майстер-класи з інтеграції екологічної та безпекової освіти;
- школу педагогічного лідерства та наставництва. Щорічне проведення: Всеукраїнського освітнього проекту «STEM-Освіта — Творчі Ініціативи у Позашкільлі» (за посиланням <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2025/11/2025-11-303.pdf>); Всеукраїнського просвітницько-інформаційного проекту «ЛісОСВІТА: навчай-надихай-захищай!»;
- методичні майстерні з розроблення освітніх програм і проектів;
- професійні спільноти педагогів-практиків: Методичний ідентифікатор «ДНК позашкільля» (положення про ідентифікатор за посиланням https://nenc.gov.ua/wpcontent/uploads/2026/04/ПОЛОЖЕННЯ_ідентифікатор.pdf), Відкрита Всеукраїнська позашкільна освітня студія «100 ідей для позашкільля 2026/2027», Науково-дослідний віртуальний інститут позашкільної освіти (<https://nenc.gov.ua/education/>);

- обмін кращими практиками: популяризація досвіду в інформаційних виданнях НЕНЦ: Всеукраїнському науково-педагогічному журналі «Освітній фактор», науково-художньому журналі для дітей та юнацтва «Паросток», еколого-природничій газеті «Юний натураліст», щорічному виданні «Новації позашкільної освіти», «Вісник еколого-натуралістичної освіти», інтерактивних посібниках: «STEM – світ інноваційних можливостей: досвід роботи закладів позашкільної освіти (від ідеї до практики)» (https://nenc.gov.ua/?page_id=52796?cat=130); посібник «Освіта сталого розвитку» (переглянути можна за посиланням https://nenc.gov.ua/?page_id=52737?cat=131); посібник «Практичний інтенсив: штучний інтелект у позашкільній освіті», зміст якого постійно оновлюватиметься за результатами проведення авторських майстерок (посилання на посібник https://nenc.gov.ua/?page_id=53728);
- рекомендуємо звернути увагу на методичні поради та рекомендації: «Стратегія розвитку позашкільної навичкової природничої освіти» (Концепція позашкільної навичкової хіміко-біологічної освіти «Практична хімія та біологія — шлях до майстерності»; «Орієнтовний перелік матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення закладу позашкільної освіти еколого-натуралістичного та агробіологічного напрямку» (за посиланням <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2026/01/2026-01-15.pdf>); «Модельна матриця інтеграції компонентів національного спротиву в освітній процес еколого-натуралістичного напрямку «Паростки незламності» (за посиланням https://nenc.gov.ua/?page_id=60641); «Кліматичний кабінет» (за посиланням https://nenc.gov.ua/?page_id=60328); розроблена «Концепція природоохоронної освіти в Україні (складова позашкільної освіти)» (за посиланням https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2025/09/Koncepcii_2.pdf); Концепція природоохоронного виховання в Україні (складова позашкільної освіти) (за посиланням https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/koncept_vuhov.pdf); «ДИРЕКТИВА природоохоронного виховання здобувачів освіти» (за посиланням https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2025/10/direct_vuhov.pdf).

Особлива увага приділяється інтеграції екологічної освіти, здоров'язбереження, безпеки життєдіяльності, громадянського виховання та природоохоронної діяльності. Такий підхід дозволить формувати в учнів і педагогів цілісне розуміння взаємозалежності між здоров'ям людини, станом довкілля та сталим розвитком суспільства.

Таким чином, платформа «Врятуй життя» є не лише освітнім проектом, а й всеукраїнським професійним та виховним рухом, спрямованим на підготовку нового покоління громадян, які вміють діяти, допомагати, берегти життя, захищати природу та відповідально будувати майбутнє України.

Фактично, це освіта про найголовніше — **цінність життя в усіх його проявах.**

Пропонуємо вашій увазі інформаційний матеріал «Методичні рекомендації до першого заняття «Врятуй життя» та навчально-практичний посібник «Врятуй життя» (додаток №2).

**Методичні рекомендації до першого заняття
«Врятуй життя»**

ВСТУП

Біологія людини — це наука про життя, а знання домедичної допомоги — це можливість це життя врятувати.

Щодня у світі трапляються тисячі надзвичайних ситуацій: дорожньо-транспортні пригоди, побутові травми, пожежі, раптові захворювання, стихійні лиха. У багатьох випадках життя людини залежить від перших хвилин після події та від дій тих, хто опинився поруч. Сьогодні Україна переживає складний період своєї історії. Війна створює нові виклики для суспільства та ставить перед кожним громадянином завдання бути готовим діяти в умовах небезпеки. Ракетні обстріли, вибухи, руйнування будівель, пожежі, травмування людей та інші надзвичайні ситуації можуть виникнути будь-коли. У таких умовах особливого значення набувають знання про організм людини та навички надання домедичної допомоги. Часто саме люди, які опинилися поруч із постраждалим, стають першою ланкою допомоги ще до прибуття медичних працівників або рятувальників. Від їхньої обізнаності, рішучості та правильних дій можуть залежати здоров'я і навіть життя людини.

Заняття «Врятуй життя» покликане підготувати учнів до відповідальної поведінки в різних життєвих ситуаціях, навчити розпізнавати небезпечні стани, оцінювати ризики та діяти відповідно до сучасних алгоритмів домедичної допомоги. Особливу увагу приділено формуванню практичних навичок, які можуть бути корисними не лише у повсякденному житті, а й під час надзвичайних ситуацій, спричинених воєнними діями.

Вивчення біології людини у поєднанні з основами домедичної допомоги дозволяє краще зрозуміти, як функціонує організм, чому виникають загрозові стани та які дії можуть допомогти зберегти життя до прибуття фахівців. Сьогодні вміння надати допомогу - це не лише корисна навичка, а й прояв громадянської відповідальності, людяності та готовності підтримати інших у складний момент. Саме тому знання та навички, отримані під час заняття «Врятуй життя», є важливою складовою підготовки сучасної молоді до викликів сьогодення. Саме тому знання з домедичної допомоги сьогодні є не лише корисними, а й життєво необхідними.

Заняття «Врятуй життя» поєднує знання з біології людини та практичні навички надання домедичної допомоги. Щоб правильно допомогти постраждалому, необхідно розуміти, як працює організм людини, які процеси забезпечують життєдіяльність, як функціонують серце, легені, нервова система та інші органи. Біологія людини стає основою для усвідомлених і безпечних дій у критичних ситуаціях. Під час заняття учні пригадають основи анатомії та фізіології людини, навчатимуться оцінювати стан постраждалого, діяти в умовах невідкладних станів, правильно викликати екстрені служби та надавати допомогу до прибуття медичних працівників.

Головна мета заняття - сформувати відповідальне ставлення до власного здоров'я та життя інших людей, розвинути готовність діяти впевнено, грамотно і безпечно в екстрених ситуаціях. Адже навіть одна людина, яка володіє необхідними знаннями та навичками, може врятувати чиєсь життя. Недарма говорять: «Хто рятує одне життя - рятує цілий світ». Саме тому кожен із нас має бути готовим прийти на допомогу тоді, коли це найбільше потрібно.

Метою заняття є формування в учнів цілісного уявлення про організм людини як складну біологічну систему, розвиток життєво необхідних компетентностей щодо збереження здоров'я та життя людини, а також оволодіння базовими знаннями й практичними навичками надання домедичної допомоги в умовах повсякденного життя та надзвичайних ситуацій.

Заняття спрямоване на:

Освітній аспект

- формування системних знань про будову, функції та взаємодію органів і систем органів людини;
- розуміння фізіологічних процесів, що лежать в основі життєдіяльності організму;
- засвоєння наукових основ домедичної допомоги та принципів підтримання життєво важливих функцій організму;
- ознайомлення з алгоритмами дій при найпоширеніших невідкладних станах, травмах та нещасних випадках.

Практичний аспект

- формування навичок оцінювання безпеки місця події та власної безпеки;
- навчання розпізнаванню загрозливих для життя станів людини;
- оволодіння алгоритмами виклику екстрених служб та взаємодії з ними;
- набуття практичних умінь із надання домедичної допомоги при кровотечах, опіках, переломах, непритомності, порушеннях дихання та інших невідкладних станах;
- підготовка до грамотних і впевнених дій у кризових ситуаціях.

Розвивальний аспект

- розвиток критичного та аналітичного мислення під час оцінки стану постраждалого;
- формування здатності швидко приймати обґрунтовані рішення в умовах дефіциту часу;
- розвиток навичок комунікації, співпраці та взаємодії в команді;
- формування спостережливості, практичних і дослідницьких умінь.

Виховний аспект

- виховання гуманізму, милосердя та поваги до людського життя;
- формування відповідального ставлення до власного здоров'я та безпеки оточуючих;
- розвиток активної громадянської позиції та готовності допомагати людям згідно власної компетентності;
- формування культури безпеки життєдіяльності та здорового способу життя.

Компетентнісний аспект

Курс сприяє формуванню природничо-наукової, здоров'язберезувальної, соціальної та громадянської компетентностей, розвитку емоційного інтелекту, відповідальності, стресостійкості та готовності до дій у реальних життєвих ситуаціях. Кінцевим результатом навчання має стати усвідомлення учнями цінності людського життя, розуміння біологічних основ здоров'я людини та набуття впевненості у власній здатності надати допомогу постраждалому до прибуття професійних медичних працівників.

Форма проведення: інтерактивне заняття з презентаційною частиною, командною роботою, практичними заняттями, рефлексією.

Цільова аудиторія: учні 10–14 років

Тривалість: 3 години (з перервами)

Обладнання

- мультимедійна презентація;
- плакати або моделі органів людини;
- картки із ситуаційними завданнями;
- аптечка першої допомоги;
- манекен (за наявності).

Структура заняття (180 хв)

1. Організаційний етап (5 хв)

Привітання, оголошення теми та мети заняття.

2. Мотивація навчальної діяльності (10 хв)

Учитель демонструє фото або коротке відео життєвої ситуації (ДТП, непритомність людини, побутова травма).

Питання до учнів:

- Що ви зробите, якщо побачите людину без свідомості?
- Чи може звичайна людина врятувати життя іншій?
- Які знання для цього необхідні?

Підвести учнів до **висновку**:

Більшість смертей у перші хвилини після нещасного випадку можна попередити завдяки своєчасній домедичній допомозі.

3. Актуалізація знань (15 хв)

Метод «Мозковий штурм»

Запитання:

- Що вивчає біологія людини?
- Які системи органів ви знаєте?
- Які з них забезпечують життєдіяльність організму?

На дошці створюється схема:

Життя людини → Дихання → Кровообіг → Робота мозку

4. Вивчення нового матеріалу (60 хв)

4.1. Що таке домедична допомога?

Домедична допомога — це невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на порятунок життя та збереження здоров'я людини до прибуття медичних працівників.

4.2. Чому біологія потрібна для порятунку життя?

Учні пригадують:

Система органів   **Значення для домедичної допомоги**

Нервова   **оцінка свідомості**

Дихальна   **контроль дихання**

Серцево-судинна   **виявлення кровотеч та порушень кровообігу**

Опорно-рухова   **допомога при переломах**

Шкіра   **оцінка опіків та ран**

4.3. «Ланцюг виживання»

1. Безпека рятувальника.
2. Оцінка стану постраждалого.
3. Виклик допомоги.
4. Надання домедичної допомоги.
5. Передача потерпілого медичним працівникам.

5. Практична робота (60 хв)

Вправа «Алгоритм порятунку»

Учні працюють у групах.

Ситуація:

Людина лежить на землі після падіння.

Необхідно визначити послідовність дій.

Правильний алгоритм:

1. Переконатися у власній безпеці.
2. Перевірити реакцію потерпілого.
3. Покликати на допомогу.
4. Викликати 103.
5. Перевірити дихання.
6. Надати необхідну допомогу.

6. Закріплення знань (15 хв)

Інтерактивна вправа «Так чи Ні»

1. Домедичну допомогу можуть надавати лише лікарі. (Ні)
2. Власна безпека рятувальника є пріоритетом. (Так)
3. Знання біології допомагають правильно оцінити стан потерпілого. (Так)
4. При будь-якій травмі потрібно одразу переміщати потерпілого. (Ні)

Рефлексія (10 хв)

Метод «Незакінчене речення»:

- Сьогодні я дізнався(лася), що...
- Найбільше мене здивувало...
- Тепер я розумію, чому важливо...

Домашнє завдання (5 хв)

1. Скласти пам'ятку «5 кроків для порятунку життя».
2. Підготувати повідомлення про одну систему органів людини та її значення у наданні домедичної допомоги.

Методичні поради для вчителя

1. Не перевантажуйте перше заняття медичними термінами.
2. Робіть акцент на практичній цінності знань з біології.
3. Використовуйте реальні життєві ситуації та приклади.
4. Формуйте в учнів усвідомлення, що домедична допомога — це насамперед безпечні, своєчасні та обґрунтовані дії.
5. Підкреслюйте, що головне завдання свідка події — не нашкодити та забезпечити швидке залучення професійної допомоги.

Очікувані результати навчання

Після заняття учні повинні:

знати:

- що таке домедична допомога;
- основні принципи порятунку постраждалих;
- значення знань з анатомії та фізіології людини для надання допомоги.

розуміти:

- чому перші хвилини після травми чи раптового захворювання є критичними;
- роль свідка події у збереженні життя потерпілого.

уміти:

- оцінювати безпеку місця події;
- викликати екстрену медичну допомогу;
- діяти за базовим алгоритмом надання допомоги.